

Nýggir haldarar eiga at tekna seg á posthúsinum.

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐRALAG

NR. 41.

MIKUDAGIN
29. MAI 1963

36. ÁRG.

Hann fann posan!

Løgmaður Hákun Djurhuus hevur verið á snarfund við donsku stjórni.

Afturkomin av Danmarkarfeð veit lögmaður Hákun Djurhuus at siga fólki frá, at enn eru miljonir eftir av teimum, sum hann fyr stuttari tíð síðari rak háðar- og spottarorð eftir. »Posin hjá Dame» var ikki so at tveita frá sær.

Hann hevur í samráðing við matsministeran og aðrar góðar danskar ráðharrar fingið at vita, at danski staturin er tilreiðar at veita miljonavis av krónum til útbýgging av el-orkuni.

Og hann hevur við samráðing við danir fingið játtað, at danir vilja veita íleggingarlán til ymisk gagnamál hjá lótgingi, sum sambært lóg frá 1959 vóru gjørd mogulig.

Okkum tykir, at tað ikki hevði verið neyðugt at gjørt dyrar ferðir til Danmarkar ólika lættari og ódyrari hevði verið at spurt seg fyr á Tveroyri.

Sjón gongur fyr søgn; núverandi landstýri hevði litið kunna gjørt av tí síndri, higartil er komið av tí skafli, var ikki so væl slóðað av tí gamla landstýrinum.

Tað er tó spell, at heilar 4 milj. í lagaligum lánum bari út eru søplaðar burtur.

Tey lán, sum vit nú kunnu fáa, og sum fráfarna landstýri fekk til vega, faast m. a. til 6.02 pst. í rentu. Hetta er amerikanski lán, sum Danmark hevur tikið til útbýgging av donsku el-verkunum -- og sum Føroyar fáa lut í.

Ferðsluprísirnir rúka nú upp

Fyrstu avleiðingarnar av dyrtíðar-politikki sjálvstýrisskólkanna.

Bilstjórafelagið 'Eysturoy' hevur sett takstirnar upp.

Takstir, sum eru 30 kr. og meira fara upp við 30 pst., meðan takstir undir 30 kr. fara upp við 40 pst., t. v. s. øll vanlig ferðsla frá rutubátunum verður hækkað við 40 pst. Hetta umfatar bæði rutukoyring og lastkoyring.

Sum kunnugt varð bensintollurin hækkaður við 100 pst. fyr stuttum -- nevnliga við 20 oyrum liturin.

Hetta er bert ein avleiðingin av nýggja systeminum. Prísirnir vaksa, meðan lónirnar standa í stað -- uttan lónir landstýrismanna. Tær hava so sanniliga »uppat gangandi tendens».

Rættleiðing

I Sosialinum nr. 39 tóð grein, ið nevndist »44-tíma vika -- korta nei». Her er orðalaglig formað so leiddi, at menn kunnu skilja tað so, at Havnar Arbeðsmannafelag hevur heitt á javnaðarflokkin at leggja hetta mál inn á ting. So var nú ikki Havnar Arbeðsmannafelag legði sjálv mál inn á ting í fjór, men javnaðarflokkurin tók málið upp aftur í hesi tingsetu av sínum eitingum og hevði uppskot um hækkan av arbeiðslónini og um 44-tíma arbeiðsviku.

Dimma á „skalpejagt“

I Dimmalætting fyr mikudagin 22. maí í ár er áhugaverdur leiðari at lesa. Tað vísir seg í hesum sum í so mongum øðrum greinum, ein lesur í nevnda blað, ein vísur harnar.

Dimmalætting hevur fingið eina sjúku, og tað er tann, at ikki ber til hjá henni at siga sína hugsan um sitandi landstýri uttan at klikkja til javnaðarmenninar. Alt hetta botnar nokk í tí harni, hennar ber í barni um at sambandsmenn eru úthýstir úr landstýrinum, og er hetta ikki sjálvsagt. Sambandsmenn vílðu fyr ongan prís, so høyrdest tað ið hvussu er, saman aftur við javnaðarmennin í einum nýggjum landstýri. Fólkalokkurin var nokk tann, sum hóvaði teimum betur, teir hava í hvussu so er eitt felag, og tað er, at áhugin hevur vist seg at verið størstur fyr arbeiðs- og fiskimanninum, ta tað ræður um at fiska stemmur.

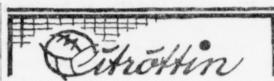
Nei, eingin rættleikandi slámaður kann hava nakað størstvegis álit á sitandi landstýri og heldur ikki á einum, sum sambandsmenn domnera; men har fyr er ikki sagt, at ikki rættleikandi menn eru til staðar.

Tað vísir seg enn sum áður, at tað er stormaðurin eum skal haldast uppi, og tí er tíðin inni, at lönkarinar stendur saman og veit, hvat skal gerast, og veit hann tað

ikk, so er at sokja sær kunnleika um tað. Her skal ikki trúast nakað inn í fólki, at tað er bara javnaðarflokkurin, sum er á rættari leið, men javnaðarpolitikkurin er skaptur av hinum undirkyggaðar arbeiðaranum, ta fakfelagsrørslan tók seg upp, fyr at beta um kor slítmanna. Tað hava verið tung tøk at tikið hjá teimum, sum hava halgað sær hetta verk; men kortini, framá hevur gingið, um ikki so skjótt, sum ein kundt ynskt. Her á landi er fjöldin arbeiðs- og fiskimenn, og hett skuldi tað verið at funnið ut av, hvønn flokk teir skuldu styðja seg til, og ikki nokk við tað, folt seg heima á politiskari grund. Tað hevur verið roynt allar kunstur fyr at spjoda okkum sundur, og hevur tað tverri eydnast alt ov væl higartil. Menn hygg teg um, hvussu noyv fjólkak legja ikki doyðin á, at arbeiðs- og fiskimaðurin ikki skal samlast, tí ta vita teir fullval, at bæði teirra og stormannatíðin hevur fingið ein bráðan enda.

Eini eru ráðini, standið saman, slítmenn bæði á landi og sjógv, um tit vilja liva sum menniskjur í hesum landi. Møguleikarnir eru til staðar at liva og liva væl. Lat ongan blinda teg á síni »skalpejagti», tí so stendur tú høvuðflettur, sum orðið jú beiskur, áðrenn tú veist av.

M.

Nú er rættuliga gongd komin á itróttin um alt landið, og er nú leikað í øllum deildum, bæði fot- og handbolt, ja, í onkrari deild er tað um at kunna hómast vinnari.

Fótbóltur:

Leygardagin var dystur í meistaraðildini norðri í Klakksvík millum KI og TB. KI vann við 2-0. (Dómari Birgir Hanset, Fugla fløi). Um sálvan dystin er tíverri ikki nógv frætt. Har hendi tað óhapp, at málmaður TB's skreddi knæð so illa, at hann noyðdist á sjúkrahús. Sum vit hava frætt, var hetta eitt hendiligt óhapp.

Sunudagin spældu í Havn í meistaraðildini HB og B 36. HB vann, 3-1. (Dómari var Magnus Kjølens úr Klakksvík) Hetta HB-liðið er eitt ungt vakurt leikandi lið, og verður tað áhugavert at síggja, hvussu tað fer at roynast í kappingini. Ein legði mest merki til Kára Helmsdal. Hann er tann ideella typan uppá ein miðframeria. Við liðina á honum Jógván Jensen (Egga) og Páll Kúrberg. Allir triggir spældu teir á dreingialiðinum í fjór. Teir spæla væl saman. Veingirnir Marius Pauli og Sverri kunnu eisini, ta væl lígur á teimum, fæa bólin at rulla. Málmaðurin Petur Sigurd var, sum hann er vanur, heilt góður.

Sama kann verða sagt um allá verjuna hjá HB.

B 36 hevði sín besta leikara í Hugin Samuelsen. Hann er ein áhaldandi »never give up»-leikari, ein av teimum, sum tað skuldi verið 11 av á einum liði. Tobbi leikti ein hampuligan dyst, málmaðurin, Ólavur Olsen, var av tí besta; tey 3 málini, HB fekk, yoru kki til at taka. Miðframerhjerin er nakað nýggjur á liðinum; men hann hevur evnini.

Málini hjá HB gjordu: Kári 2, Marius Pauli 1. Málið hjá B 36 gjordu: miðframerhjerin, Seyvringurin, Frank. Stóðan er nú henda:

	d.l	d.e	v.m	t.m	stig
B 36	1	5	1	3	0
HB	2	4	5	2	4
KI	1	5	2	0	2
TB	2	4	1	4	0

I meðaldeildini hava vit enn bert frætt um ein leiktan dyst, nevnliga í deild A, har IF. var í Klakksvík og leikti móti KI sunnudagin. KI vann dystin við 6-1.

I dreingialiðini er ein dystur leiktur í Havn sunnudagin, HB móti B36, og har HB. eisini her sigurin heim við 2-0.

I Klakksvík leikti IF móti KI, her fór sigurin eisini til KI við 3-0.

Meira pening til verjuskip

Danska figgarnevdin fer ventera at samtykkja umsókn frá verjumaðarharranum Poul Hansen um jattan uppá 12. milj. krónur til bygginga av skipum og helikopturum til sjóverjuna.

Hetta er tað, sum roknað verður við, at kostnaðurin er vaksin or-

KARÐAR

Eitt sindur av muni átti at vera ið millum einar karðar og naktar landstýrismenn. Men aftaná at hava lisið »Dagblaðið» fyr 21. maí í ár kann ein ikki lata vera við at hugsa orðatak ið um karðarnar, sum bitast og klórust um dagin, men hálfevntast um náttina.

I nevndu grein sigur »Dagblaðið» fleiri ferðir, at Erlendur Patursson hevur bitið seg sjálvan í halan. Ein má spyrja, hvat blaðstjóri »Dagblaðsins» hugsar fyr: »er? Veit »Dagblaðið» ikki, at Erlendur P. situr í landstýrinum saman við

Hákuni Djurhuus fólkalokksmanni og at hesir báðir hálfevntast av og á, tað við siga: teir sita saman og seta uppskot í felag og allir fólkalokks- og tjóðveldismenn greiða atkvøðu fyr hesum somu uppskotum, sum domr er nokk at nevna tollin, sum pinir fátæk fólk og brandskattar útróðarmannin fyr 40 í tolli av hvorum lítri av benzini, ja, ta hálfevntist teir. Men í sama viðfangi sigur »Dagblaðið», at Erlendur beit seg sjálvan í halan. Skilji hetta hvør, ið kann. Lætt at skilja er hetta ikki uttan so, at hugsað verður um

Karsten Hoydal, sum sigst at hava verið samdur við Hákun lögmanni um at lovað reiðarum at sleppa frá gjaldinum til lonjavingargrunnin, meðan Erlendur P. sigur, at hetta er óðamannaverk av lögmanni og óðrum at hava lovað hettar, ta skattur og tollur kemur at sviða at fiskimonnum, arbeiðsfólki o. s. fr. -- men hvat hendi, tá málið varð avgreitt á tingi? Ið ta greiddu allir tjóðveldismenn atkvøðu fyr hesum, sum Erl. P. og »14« kalla fyr óðamannaverk. Hetta er at bita seg sjálvan í halan. Ja, tað hevur »Dagblaðið» rætt í. Vit, sum uttan fyr eru, megu bara spyrja: nær endar hesin sjónleikurin?

Endaliga líknar »Dagblaðið» tjóðveldismenn saman við esl, sum renna eftir gularótum. Tá ið esil ikki fæst at ganga, so binda menn eina gularót í ein pinn og halda fyr nosina á eslinum, á tann hátt gongur eslið aftaná gularótini. Altså fortelur »Dagblaðið», at tjóðveldismenn ætlaðu ikki at greiða atkvøðu fyr at dykja toll á bensin og tilíkt, men Hákun lögmaður helt gularótur upp fyr tjóðveldismannarnar, og so hoppaðu teir leysir frá stólu og greiðu atkvøðu fyr tí, sum teir innast inni eru imøtt og kalla óðamannaverk -- hetta er at bita seg sjálvan í halan og hoppa eftir gularótum »sigur »Dagblaðið».

Karðarnir bitast og klórust um dagin, men hálfevntast um náttina. Soleiðis er liðið í Tinganesi, har okkara ministar sita. Neyðar Føroy fólki, sum hevur fingið eitt tilíkt styri.

Fyr at pynta seg við lánnum í fjarðum fór Hákun lögmaður 106 Keyppmannahavnar og kemur aftur við 4 milj. kr. frá »Egnsudviklingsfondene», og 11 milj. kr. av teim 20, sum P. M. Dam fekk lyfti um í 1959. Alt hetta kundi komið við at skriva eitt brev niður til Keyppmannahavnar. Men Hákun lögmaður mátti fáa ríkisumboðsmannin við sær og Pól P. niður til Danmarkar. Tað sær betur út, heldur Hákun lögmaður, at hava fylgisveinar. Kongur ferðast sjáldan einsamallur, og hví skal so »kiki» lögmaður hava einar 2 fylgisveinar við sær? -- Okkurt er neyðugt at gera; tí »14« skrivur stóra yvreskrift og fortelur, at tjóðveldisflokkurin er á odda. Karðarnir bitast og klórust við sama lag, sjálvt um teir hálfevntast viðhvørt og karða grátt. Erlendur spinnur. Ut kemur inni spunnid tógv, onkur meinar, at politiskt satome og »brinte» er vart uppi -- landstýrisins ragnarok nærkast dag frá degi.

J. H. Danbjørg.

Føroya sjómannsskúli

A sjómannsskúlanum hevur í døgnum frá 29. apríl til 21. maí verið hildin próvtoka fyr stýrimenn og skipsforarar. Hesir hava staðið prógv.

STÝRIMENN

Hans C. Fonsdal, Vestmanna	108
Poul K. Garðshorn, Oyndarfj.	136
Egil Simonsen, Tórshavn	153
D. M. Thomassen, Kvívík	141
Sakaris Poulsen, Tórshavn	164
Tórus Hentze, Sand	146
M. S. E. Larsen, Tórshavn	149
Páll Klein, Tórshavn	114
J. A. Godtfred, Vág	140
Eyðbjørn Lervig, Leirvík	144

Fyr at standa prógv kreyst 81 points, hægst er 189 points.

Premiur vóru latnar til Sakaris Poulsen, Tórshavn: I prímukikari frá Færø Amt's Sparekasse og til Egil Simonsen, Tórshavn I guldeldupennur og -pencil frá A. P. Møller, København.

Nýtt lið av stýrimonnum byrjaðu aftur skelið á sjómannsskúlanum tann 24. maí.

SKIPSFORARAR

J. P. O. Müller, Porkeri	107
H. P. F. Heinesen, Sandavág	99
J. A. F. Hansen, Tórshavn	119
Olaf Ludvig, Tórshavn	120
Hans Pauli Jacobsen, Klakksvík	84
Egil Djurhuus, Tórshavn	147
Ernst Pauli Jacobsen, Kollafj.	131
C. S. Djurhuus, Hvítanes	156
J. B. Jacobsen, Morskranes	132
K. S. Jacobsen, Skopun	106
E. S. Simonsen, Seyrvág	88
M. H. Johannesen, Tórshavn	103
I. E. Mikkelsen, Tórshavn	132
J. E. F. Lamhauge, Lamba	105
K. E. Hansen, Tofur	132

Fyr at standa prógv kreyst 81, hægst er 161.

Premia var latin til Christian Sigmund Djurhuus, Hvítanes: I armbandsur frá A. P. Møller, København.

Nýtt lið av skipsforarum byrjaðu aftur skelið á sjómannsskúlanum tann 24. maí.

sakað av lönnum o. ó. síðan ætlanin um nýggju byggingina varð gjord. Higartil eru bygd tvey sjóverjuskip, sum m. a. skulu rokja sjóverjuna her hjá okkum og í Grønlandi.

Frammanundan varð kostnaðurin mettur til 71 milj. kr.; ialt verður kostnaðurin sostatt 83 milj. kr.